

A bolsevisták rémtettei

Írta:

Pékár Gyula

v. miniszter, államtitkár

Toll a kezemben újra . . . de oly idegen, oly szokatlan: agyam zsibbadt, érzékem kába, újjam gémberedett, fásult és fáradt vagyok, holtfáradt, mitől? a töprengéstől, tán az iszonyattól? nem tudom, csak olyasmit érzek, hogy egy esztendei szakadatlan alvás se tudna megpihentetni a rémek tavaszának, a halálok nyarának e négyhónapos virrasztásától. Emésztő napok, idegölő éjek, elfe[^]ledhetjük-e ezeket valaha? Ágyba fekve, tágrameredt szemekkel bámultunk az álmatlan sötétbe, úgy lestük az ablak alatt elmennydörgő "éjjeli autókat", vájjon megállanak-e? Mert biztos, egészen biztos, hogy eljön a perc, mikor az egyik, ily vadul száguldó gépkocsi meg fog állani a kapu előtt; tudjuk ezt előre, várjuk éjről éjre az elfogatást, hja, ilyen az élet a magyar *chouan-ok*, az ellenforradalmárok, az összeesküvők világában. Amit eddig sohse tudtunk történetileg rekonstruálni, átérezni, íme itt, az 1793-iki hírhedt francia "Terreúr"; mert sohse új a história és annak a Terreurnak édes testvére, és tán még szörnyűbb, a magyar bolsevista Terror! . . . Várjuk, biztosra vesszük azt a percet, minden kész: ott az ágy lábánál a fogság számára pakolt kis kézitáska és hetek óta kész ez így már, hozzá se nyulunk, csak épp az eleséget újítja benne napról napra gondos, szerető kéz. Jönnek, mennek az autók, mázsás törpe kerekeik mennydörögve görögnek végig idegeinken; no most végre, mintha csak rohamkéssel vágnák el, csakugyan megáll a dübörgő lárma a házunk alatt. Torz sivítás, a benzin vi sí, aztán az ajtó csapódik, itt a perc, hamar öltözzünk; azt mondják a Lenin-fiúk türelmetlenek. Jönnek már fel a lépcsőn. Belépnek. Három alak, szúró szemű zord maszkok; kéz a zseben, de a revolver csak a zseb belső csücskét döfködi s nem kerül elő. Nyugodtak, udvariasak: "az író? Felkérjük, a Tanácsköztársaság nevében kövessen minket. Hová? A Parlamentbe. A Belügyi Népbiztosság Politikai Nyomozóhivatalába" . . . Furcsa: nem bántanak. Még nem. Mit jelent ez? Érdeklődéssel néznek szét múzeumszerű szobámban. Olykor összesúgnak, most az egyik hozzám hajlik s titkolódzva súg valamit. Nem értem, ő ismétli, ahá... "egy *autogrammot!*" Komikum ketyeg a legkomolyabb percek tik-takjában is, de komoly azért a pillanat. Az ember nem feledí el. Az órára nézek. Félhárom. Messze rég történt ez, jóval Thermidor-július előtt még Messidor-juniusban, de erős lehetett a beidegzés; én azóta minden éjjel felébredek pont félháromkor . . .

Messidor, Thermidor ... óh hogy ismétlődik a történet és nem különös e, hogy a história legvérengzőbb vérlázai, forradalmi, mind a vérforraló forró júliusra esnek? Ott az amerikai

július 4-ke, a francia július 14-ke, ott a francia Thermidor 8 (július 28) s végül itt a legutóbbi magyar dátum: augusztus 1. ez a robespiéri naptár szerint Thermidor 12-ike lenne, vagyis a magyar Kun-Robespierre csak négy nappal bírta tovább "Incorruptible" francia testvérénél. Messidor, Thermidor, . . . holnap már Fructidor kezdődik, vége a vörös végnek, de ha halaványultak is, azért még mindig közöttünk szökdécselnek a vörös *Todtentanz* maszkjai. És valljuk be, minden eddigi halálfarsangoknál félelmebbek a magyar Lenin-hónapok e kozákkéses, kézigránátos terror alakosai. Amióta a világ áll, nem voltak még ily doktorai a testi-ielki kínzásnak, ily professzorai a kegyetlenségnek; ők bizonyára megnyernék azt a hírhedt díjat, melyet évszázadokkal ezelőtt egy mizanthrop spanyol grand tűzött ki volt "új gyötrésekre". Nem álmodtak ily tudós halálmesterekről se Rettenetes Iván (pedig ő ugyan szakértő volt), se a bázeli zord quattrocento freskófestői. Mily naiv az ő szimpla kaszás Halálbácsijuk a Lenin-iskola modern Halálának az emberirtó gyötrelemtára mellett? Akasztás, nyakazás, karóbahúzás, vízbefulladás ... megannyi vieux jeu, mennyivel elmésebbek a mi neo-modern színművészeink találmányai: a *beszólással fűszerezett élvényűzés, a kihúzott nyelvnek az orra való felszögezése, a hírhedt vasabroncsnak a homlokba, halántékba való beszórólása, az éheztetéssel komplikált keresztre feszítés, vagy az u. n. "has-zsebek" tréfája, midőn a pácienssel a kétoldalt felhasított altest két tátongó sebnyílásába dugatják be a két kezét "hadd szorongassa ott benn a belek bugyellárisát", ahogy egyik örünk, a jámbor kievi orosz zsidó hóhér, Iczigovics szerette röhögve mondogatni. A Politikai Nyomozók hóhérjai ugyanis majd mind fanatikus orosz zsidók voltak; én sokat beszéltem velük oroszul, főként a göndörhajú, göndörorrú, mórstíli lábakon bicegő Iczigovics-csal, ki, ha a szokásos másfél liter napi rumját megitta, szellemes is tudott lenni. Ilyenkor kihúzta kozákkését s tréfából a szemünk előtt zsonglízott velem, mondván, így kell a burzsuj szemét egy kanyarításra kivenni "mint a magot a barackból" s ezt senki se tudja jobban nála . . . Szörnyű magyar Thermidor, igazán elmúltál volna? És nekem igazán toll van a kezemben újra? Írhatok ismét? Nézem és úgy érzem, láthatatlan láncok hullnak le a pici szerszámról, — újjongó érzés, de ahogy mártani akarok, egyszerre vérré lesz a tinta előttem. Vérré, mely óceánként szélesedik elém, amelyben nemzeti létünk hajótörésének a roncsai úsznak. Meg ezernyi hunyt szemű csonkított fej ... Drága baráti fejek, — az elsők, akiket meglátok: a Hollánok. Návay, Fery Oszkár ... És a felszabaduló, szerény toll első baráti kézvonása az ő mártír-émléküknek szóljon.*

Ott történt a börtönné lett Parlamentben. Ott voltam együtt a Hollánok s Návay Lajos gyilkosaival s ott sakkoztam napokon át régi jó barátommal, a nagyszívű és nemeslelkű, törhetetlen magyar csendőr altábornagygyal, Fery Oszkárval. Elmondom, amit elmondhatok. Engem az után a fentebb említett elfogatás után zöld tolvaj autón a hajnali derengésben csakugyan a Parlament minisz-

téri feljárata elé vittek. Nyílt az ajtó: tíz zsákmányraleső, ugrásra kész, borzalmas alak áll a lépcső sárosrataposott bíborszőnyegén, — részint klasszikus fekete bőrkabátos és bőrnadrágos Lenin-fiók (egy kézigránát elől a mellszíjba tűzve, két másik oldalt a csípő fölé), részint rongyos, állig fegyveres civil csirkefogók, de mind olyanok, amilyenekhez fogható degenerált szörny-karikatúrákat csak a Goya *"Caprichos"* és *"Desasuros"*-albumában, vagy a Lionardo oxfordi rajzkönyvének a Júdás-tanulmányai közt láthat az ember. Mily gyorsak a késvillanású szemek! nézik, latolják az érkező "árut", a "feldolgozandó anyagot"; egyik röhögve teszi a vállamra a kezét, — no most! levisznek-e a pincébe? Jól tudom, *ott vannak a mennyezetig vérrel frecskelt kínzókamarak, ott nyúznak, csonkítanak, akasztanak, ott kötik ki a melegítőcsövön átvetett kötélre nyolc órahosszat a vallatandókat s ütik a védtelen arcát, testét bikacsökkel, bottal, vizes kötéllel (ez a legfájdalmasabb) és kaucsukbuzogánnyal. De vannak ott aztán apró szögecskék is, melyeket Borisék, Ozserovicsek és Iczigovicsek fortélyos ügyességgel tudnak a "vizsgálati foglyok" körmei alá verni, — ott van tán az a Szamuely-pátenssel jelzett két acélcsápú buzogány is, melylyel egyszerre lehet kiszúrni a makacs burzsújnak mind a két szemét.* Persze fáj az ilyesmi s a "gyáva burzsúj" esetleg ordít, no de kifognak rajta Bonyhády és Radványi nyomozók: a kínzópincék szelelőablakai előtt (ott a parlamenti fölépcső oroszlánja táján) állandóan egy automobil áll az országháznak hatalmas sötét falánál s ha a kínzottak ordítása nagyon felhallatszik, a röhögő sofför menten töffogni kezd s teljes erővel berregteti a gépét ... Mondom, vállamon volt már az egyik orosz hóhér keze, de aztán csaldottan eresztett el: *"etot nyet?"* (Ez nem?) Szóval, nem vittek le. Fellélegzettem. íme máris nyerek egy stációt! A földszint ugyanis enyhülés a pincéhez képest, a harmadik fokozat pedig, a képviselőházi buffétömlőc, ez már valóságos mennyország. Itt dereng a kínzástól való szabadulás, sőt egyáltalán a szabadulás sugara; innen már rövidesen forradalmi törvényszék elé kerül az ember s akit a bufféig el nem tesznek láb alól, remélheti, hogy a törvényszéktől is hamarosan megmenekül. Kap ugyan esetleg valami tréfás "életfogytiglant" de ezt még zord gazdánk, a Balzac-hoz méltó regényhős, a szép Cserny se veszi komolyan ...

Tovább hát — bevitték a földszinti parlamenti tárgyalóbizottságok traktusába. Megállok, vényom a mosdó előtt: "semmi, ezt nem mi csináltuk", mosolyog egy jóképű székely Lenin-fiú, *(ezt egy buta burzsúj maga csinálta; pár órával ezelőtt fel akarta vágni a nyakereit...)* (Akkor még nem tudtam, de utólag értesülésemre jutott, hogy ez az öngyilkosjelölt a mi összeesküvésü bűnügyünk egyik tagja, Weisz István miniszteri fogalmazó volt.) Balra a Cserny vallatósobái (úgy mondják, itt vacsorált egyszer szólóban a híres halálmester s midőn egyik detektívje jóévtvágyat kívánt neki, ő kinyitotta a szomszéd ajtót s így szólt: "Köszönöm, van étvágy, mert ma húst kapok és nézze csak, elég húst, hahaha" s az ajtó homályából valóban öt hulla képe sáppadt elő!) — Balra

Cserny, jobbra a bizottsági terem, mely börtön és laktanya egyszerre. Melankolikus érzések, — hány kultuszjavaslatot referáltam én itt s most már név se vagyok többé, csak szám, a húsz nyomorult cselédágy közül a "8"-ik numerus. Ám hamar felvisznek. Kihallgatás! Elegáns, magas szőke Lenin-fiú vallat; (kivégeztesítésénél ismertem rá: Bonyhád volt.) "vádbiztos?" azt hiszem, igen; de honnan az ördögből is ismerem én ezt a "kérem'assan"ozó alakot? Persze az Angol Parkból, — ez a "vádbiztos elvtárs" ,ott volt öröm- és hintáslegény, illetőleg parketfiú, ha úgy tetszik, táncmester ... Vissza a rövid vallatás után, az az orosz, aki a vállamra tette volt a kezét, megint elém áll; "hát még se?" Fejét csóválja, én pedig leülök egy székre, mert megtiltották, nem szabad lefeküdnöm. Félórák, órák ... lassan, bágyadtan virrad a kaszárnyateremben s a szemfedőfény a sápadt arcokra esik. Kik ezek? Egy Lenin, egy fogoly; kiki mellett a maga hóhérja, de mily elváltoztak az arcok! Alig ismerek rá Samassa miniszterre, hát az ott Okolicsányi Zoltán lenne? És amaz amott nem Ulain Feri? Most besiet egy orosz zsidó hóhér és zsargonban költögeti a No 15-öt. Egy tizennégy éves csöpp zsidó gnóm kel fel s pillanat alatt csukaszürkébe búvik; két óriás revolvert csúsztat a zsebébe s kisiklik az ajtón, ez a híres Páci, a Cserny-csoport "*házi viperája*", a legveszedelmesebb kém és nyomozó, ki ajtók, függönyök mögül, vagy autoulések alól lesi ki a burzsujok titkait s százsámra vitte már kés alá az áldozatokat. Viszik most is fontos ügyben; látom az ajtó részén át, egy pakolóládába bújtatják be, már görgetik is kifelé azt a ládát ... Csend újra. Megfordulok. Ez a köhécselés? ... Valaki felül. Arca négerfekete, orra zúzott, ajka véres, rám néz, de nem szól, mert itt a földszinten nem szabad beszélni, csak bólogat, Jézusom; ez az agybafebevert Kovacsics Dezső barátunk, miniszteri osztálytanácsos, kit négyóráig gyötörtek kikötötten. Az orosz zsidó hóhérok kievi szokás szerint szíjjal csapták a meztelen hátsát, gyomrát, úgy hogy két nap alatt öt kilót veszített. Mellette hortyog a hóhérja a szomszéd ágyon. Baromi kegyetlen arc, most felébred, ásít és oroszul szól ki. Bejön egy másik muszka, felel neki "*podjomtye*" (menjünk) s felolvassa az Okolicsányi, a Samassa s az én nevemet. Fellélegzünk, indulunk; visznek a paradicsomba, a büffébe. Megyünk a képviselőház néma folyosóin s én a röhögve, fesztelenül beszélő két oroszra figyelek. "Te és az a fiatal burzsuj (Szörtesy József) még se vall?" "*Nem bizony, pedig már (víg röhögés) levágott újjakat, orrokat, füleket, nyelveket és egyéb testrészeket raktunk garnírungnak köréje... No aztán vért hányt, hát le kellett akasztani s orvost kellett hívni. Most gyógyítjuk. Ha meggyógyul, folytatjuk*". . .

Én csak hallgatom. Közben töf-töf, alattunk, hopp, bizton ismét kínoznak valakit odalent. Megállok. A muszka fiúk összenéznek s röhögve csörgetik a zsebükben dagadó tojásgránátokat. Tréfálva lökdösik egymást; egyik egy ezüst Mária-medáliás aranyláncocskát ránt ki a bőrkabátból, rámnéz: "*verdamtmer Christ!*" s tovább kacag. Én nem tudom, de mintha a Dezső nyakában lát-

tam volna ezt a Mária láncocskát ... Nem tudom, e felett veszek-e össze, de zsargonos muszka szavukból csakhamar a "Hollán" szót hallom ki.

— Pozvoltye — kezdem — ott voltak maguk?

Sunyi mosoly. Nem tudják, titkolóznak-e, vagy inkább dicsekedjenek:

Tudjuk, tudjuk. .. Az elején volt, áprilisban. Ketten voltak.

— Igen, ketten.

— Na hát akkor még ügyetlenek voltunk. És féltünk Csernytől. El kellett valakit pusztítani. Ott a hídnál szálltunk le s míg az első pillérig vittük őket, három helyt törtük össze a fiatalabbnak a két lábszárát. Aztán felültették a gránitra, arccal kifelé. És sorsot húztunk, ki löjje hátba. Durr! Nagyot esett, akár egy zsák ... hahaha!

Szegény jó Sándor barátom, rá, az ő derűs egyéniségére gondolok, de nem nagyon érek rá érzékenykedni: a hozzánk csatlakozó új foglyok közt álrabok, agent provocateurök vannak, kikre vigyázni kell. Belépünk a magyar várfestményekkel ékes büffétermbe, — hatvan ágy sorakozik itt a falak címeres fáburkolata alatt s a hatvannégy kolléga szeretettel üdvözlöl bennünket. Hatvannégy ellenforradalmár, kik összeesküvésük szerint mind per "tolnai 5," "sashalmi 11," "ceglédi 8," "vasutas 16," "vendéglői 7" stb. kerülnek lajstromba. Épp "törvényesdit" játszanak... érdekes ez! akár csak az 1793-iki Conciergerieben, a magyar chouanok is azzal mulatnak, hogy tréfára fordítják a mai Fouquier-Tinvillek szörnyű szereplését. Minden ismétlődik... Fogadok, a derék falusi gazda, a rengeteg bajuszú, magyar kurtanemes, a dunántúli Dávid bácsi sohse olvasta a guillotine-memoire-okat s ime mégis ugyanarra az ötletre jut, mint a nagy forradalom marquisjai. Nagy apparátussal játsza a bíraskodás komédiáját egy be nem avatott, rettegő új fogolytárs előtt, ki reszketve ül a vádlottak székén a dörgő vádbiztosok előtt s szemlátomást egyre végzetesebben galyodik bele a vallomásába. Sír már... no épp idejében érkezünk, — harsogó kacaj téríti magához a szerencsétlent. Megölelem Fery Oszkárt, meg Tolnay Kornélt, oly jól esik egymásnak panaszkodni! Kornél vállat von s nevet, de Oszkár arca gondteli.

No mi baj, Oszkár? Tán te is lent voltál a pincében?

Lenn bizony, pajtás. Három napig.

Bántottak?

Nem épp. De kicsit már a szakállamhoz kapták.

— Eh — szól közbe Kornél — meglásd, innen már hamar kiszabadulunk.

Oszkár csak a fejét rázza:

— És ha kiszabadulok is, meglásátok, az én ügyem akkor se lesz befejezve. Meglásátok, jön még valami utána. ..

— Ugyan már!

Az altábornagy a terras ajtajából a Dunára néz:

— Nagyon utaznak rám.

Azzal elfordul s Borhy ezredessel sétál tovább. Suttogva tár-

gyalják bűnpörük eshetőségeit. Én körülnézek, — hohó, hisz itt nők is vannak közöttünk. A tolnatamási összeesküvő, a kis Göllner hadnagy, felvilágosít:

— Ezzel a három emberrel nem érintkezünk. A férfi nem más, mint a hírhedt Annucskay András, alias Tóth Béla, alias Bán József, de mi a rabnak koppasztott gorillafeje után csak "Lombroso"-nak, vagy "Pitaval"-nak hívjuk. Ez a Pitaval négy évet ült Vácon, mint rablógyilkos s ezzel a kvalifikációval a Vágó népbiztos titkárává lett, sőt egy adott pillanatban már a Dunántúl teljhatalmú diktátorává tolta fel magát. Neje, az a pisze, vastag asszony. Sári Etel, hírhedt zsebtolvajné s Annucskay vele működött a makói vérfürdőnél. Tizennégy milliót loptak itt; a pénz eltűnt a kezükön, előbb azonban az a másik csinoska nő, a fitos Strasznoffné (a hírhedt nemzetközi szélhámos "neje") ellopott tőlük 2.200.000 koronát... így jutottak közénk, politikai bűnösök közé (?!). Ott jön már Pitaval, mindjárt bemutatkozik... Mert nagyon tartanak az etikettre. Strasznoffné mindenáron elnökölni akar a mi pilseni sörcsarnokbeli ebédeinken...

— S hol vacsorálunk?

— Itt az Országház-kávéházban. Indulunk is már. Tessék, bátyám...

Négyes sorba állunk. Én balra elől vagyok a flügelmann, mellettem Tolnay Kornél, rajta túl Perényi Zsigmond barátom, ő mellette a szegény, töprengő Fery Oszkár. Mögöttünk Samassa, Borhy, Szopkó, Menkina alezredes... Ki, ki! Megyünk az Országház oroszlánjai előtt; a kommunista ifjúság zajongva türelmetlenkedik: "hát még se lesz kivégzés?" No jön a vörösek csapata, hoznak valakit. Férfi? Nem, tán épp nő. A lépcsők gránitján fehér pettyek látszanak, a tegnapi kivégzés golyóinak a nyoma... "Raz-dva!" (Egy-kettő!) üvöltenek a hóhérok s még pár kellemetlenebb muszka szót süvöltenek felénk. Megyünk. Elöl Iczigovics, oldalt két orosz és hátrább két vörös magyar hóhér, — a csendesebb közönség megáll. Többen leveszik a kalapjukat, páran sírnak. S én tisztán hallom a szót:

— Nézzétek, orosz zsidó hóhérokkal kísértetik a magyar hazafiakat!

Holdas éj. A büffé a maga fenséges, gót ablakaival úgy fest, mint valami operai elbűvölt lovagterem. A sugárkévék ezüst pora fehérre tisztítja a szennyes nyoszolyákat. Sójaj a szomszédból. Én felülök.

Még se alszol, Oszkár? Ne töprengj már. . .

Nagyon utaznak rám, pajtás.

Csend. De erősen, egyre erősebben porzik a sok megtörő hold-sugár s a szegény rabok nyugtalankodni kezdenek. Nyögések, fojtott szavak; látom, a közénk spékelt álfoglyok már szintén felülnek s figyelnek, ki mit árul el álmában a titkaiból? Egyszerre egy éles kiáltás. Borhy csendőrezredes álmodik:

— Ne, ne bántsatok, megvallom... Várjatok.. . Nem, még se! Meghalok, de nem vallom be! Üss, fáj. . . jaj! Hallgatok!

Hamar, hamar, odafutunk, felrázzuk. "Vigyázz, el ne áruld magadat." A negyedik ágynál egy tolvaj lámpás villanykévécskéje gyúl ki...

— Nézd,,Oszkár, az a gazfickó már megint ír...

A nappalok derűsebbek. Künn a terraszon velencei a hangulat s mi szívesen álmodjuk friauli bércnek a kéklő János-hegyet. Sakk a divat; én könyörtelenül viaskodom jó Perényi barátommal, de most végre Oszkárral ülök le. Oly szórakozott.

Hová gondolsz?

Ő körülnéz:

Csakhogy elment ez a gibic, ez az Annucskay. Hova lett?

Ott beszél Dávid bácsiékkal. Hallgassuk csak...

S tisztán halljuk a Pitaval-szörny szavát:

— ..hát igenis, ezzel senki más, csak én egymagam dicsekedhetem!

Felkelünk. A csattogó állkapcsú gorillafej ádázul bólogat a felhúzott alattomos vállak közül, — a hang rekedt:

— Igenis, én voltam az: én ásattam meg Návay Lajossal a sírját és én lőttem le, én, én, én! Én és nem az a hitvány Vogl...

Ki ez a Vogl? Nem tudjuk. De sakkozni sem tudunk többé. Oszkár fellöki könyökével a királyát:

— No: matt! Szegény Návay Lajos! És emlékezz a szavamra: lesz még több Návay Lajos is!

Lett, ő maga. A daliás, kemény Fery Oszkár. Igaza volt: kiszabadult, de hiába. Jött még valami utána, ő állt elsőnek a Szamuely kétezres listáján, őt még sikerült eltenni láb alól. ő is elment Návay s a Hollánok után. Édes Oszkárom, Isten veled, — a magyar Thermidor már csukódó kapujára utolsónak a te mártírvéred freccsen!

Kik voltak és honnan jöttek azok az emberek, akiket a proletárdiktatúra kikiáltása előhívott a mélységekből s akik négy és fél hónapon keresztül a legrettentőbb gaszágokat követték el Magyarországon?

Az egész ország szemetje Budapest felé özönlött már a háború alatt s különösen a háború végén valóságos banditaközpont lett a fővárosból. A pályaudvarok környékén és a sötét külvárosokban katonaszökevények százai bújkáltak, a galíciai gettók söpredéke barátságos fogadtatásra talált már korábban itt letelepedett honfitársaiknál s az Oroszországból a bolsevizmustól megfertőzött hadifoglyaink is hazatérve, nagyrészt Budapestén várták a biztosan bekövetkezendő forradalmat. A Károlyi-forradalom csakhamar lehetővé tette mindezen elemek érvényesülését s nemsokára a rengeteg leszerelt és munkanélküli forradalmárral megszaporodva, kitűnő barátokra talált tömegekben Kun Béla és néhány társa, kész tervekkel és rengeteg pénzzel érkeztek haza Oroszországból.

A Károlyi- és később a Berinkey-kormány, — hogy a politikai

szabadság, mint forradalmi vívmány meg ne sértessék — a végletekig engedékeny és gyöngé volt a kommunista agitációval szemben. A polgári pártoknak és vezéreinek szervezetlensége és gyöngesége, a kormány akkori szociáldemokrata tagjainak ingadozása, kétszínűsége, ijedtsége és árulása szabadította rá a gyönyörű és vereségében is nagy Magyarországra ezt a vörös söpredéket, kik aztán a diktatúra ezerféle új hivatalában helyezkedtek el, aranyat, pénzt és vért facsarva irtózatossá mohósággal a halottá dermedt burzsoá társadalomból.

Március 21-ének éjszakáján még közönséges fosztogatók, betörők és rablók voltak ezek az emberek, akik néhány nap múlva már mint politikai és egyéb megbízottak rohantak a gazdagoktól elrablott automobilokon. A polgárság ijedten nézte ezeknek a szörnyű külsejű, durva és faragatlan embereknek dözsölő felvonulását a városba és reszketve, kétségbeesve három nevet kezdett megtanulni: "Szamuely, Korvin (Klein) Ottó és Cserny."

Szamuely és Korvin-Klein Ottó: két degenerált, vérbajjal fertőzött zsidóvallású, mindenre kész és mindenre kapható nyomorult és Cserny: egy keresztény, vad betyár, ki tengerész-forradalmár volt, félművelt, zabolázatlan s végre az évekig tartó háborús fegyelem halotti torán megittasodik a népbiztosok testőrparancsnoki méltóságától: íme ez a három ember lett a burzsoák réme négy és félhónapon keresztül. Előttük és utánuk a többi söpredék sorakozott feletteseik, akik részben irányították gattetteiket, részben szemet hunytak fölöttük és alantasaik, akik közönséges rablógyilkosságaikat a proletárság dicső küzdelmének, erélyes és nagyszerű harcának minősítették.

Egészen különös, érthetetlen és megmagyarázhatatlan, hogy hogyan tapsolhatott a munkásság ezeknek a szörnyeknek, akik autón, repülőgépen, táviródróton halált hordoztak szerte az országban s a demarkációs vonalakon belül végigakasztották egész Magyarországot.

Szamuely az ellenforradalmak elfojtó hőse volt. A kezdetlegesen és gyöngén szervezett helyi ellenforradalmakat verte le, akként, hogy túlerővel jelent meg a helyszínen s néhány akasztott ember jelezte az illető város vagy falu főterén, hogy Szamuely elvtárs ottjárt látogatóban. Sin-autón, szalonkocsiban és különvonaton járt, ez utóbbit egyszerűen "akasztó-vonatnak" keresztelték el s ezzel a vonattal rándultak le pribékjei többek közt Makóra is, honnan Návay Lajost, a képviselőház volt alelnökét is elhurcolták túsznak, aztán Pestre jövet egy közbeeső állomáson — miután saját sírját előbb megásatták vele — agyonlőtték.

Ahova ez az akasztóvonat befutott, rémulten menekült polgár, munkás, ellenforradalmár és jobbérzésű szocialista egyaránt, — nem volt akkor menekvés senki számára, véletlenek döntöttek élet és halál felett. Szolnokon 57 embert — katonatisztet, polgárt, parasztot és gyereket, — Kalocsán 19-et, Kapuvárott 7-et, Dunapatajon 62-öt, Dömösön 9-et akasztott a halál vonat parancsnoka és

se szeri se száma azoknak a helységeknek és városoknak, ahol Szamuely Tibor meg nem tizedelte volna a becsületes és munkás magyarságot. Válogatott hóhérgárda kísérte, akik válogatott kínzásokkal, röhögve és kárörvendő káromkodások közt végezték ki áldozataikat, a forradalmi törvényszék halálraítélteit. A forradalmi törvényszék ezeken a kirándulásokon "rögtönítélő törvényszék", volt s egyetlen tagja minden alkalommal maga Szamuely. Néha, ha már megunta ezt a formát: vésztörvényszéket alakított esküdtekkel. A vésztörvényszék elnöke ugyancsak ő maga volt, esküdtsjei a kíséretében lévő Lenin-fiúk. Így volt ez például Kalocsán is, hol az ottani törvényszék termében tizenkilenc Halálos Ítéletet mondott ki gyors egymásutánban, minden megokolás, vagy hosszabb kihallgatás nélkül.

Könnyű pózban állott a bírói emelvény előtt, félkarjával a katedrára támaszkodva és cigarettázva. Igen vidám hangulatban volt, gúnyolódott és viccelődött a deliquensekkel, akiket egymásután vezettek eléje. Egy görbehátú paraszt állott előtte.

— Na, maga elvtárs, mit csinált?

— Én kérem, tekintetes úr, nem csináltam semmit, a többiek kényszerítettek rá, hogy velük menjek.

Szamuely elnevette magát és intett az esküdtek padja felé.

— Vigyétek!

Két Lenin-fiú előlépett a padokból, megragadták a parasztot; de Szamuely utánuk szólt:

— Ennek megkegyelmezek, mert nyomorék ember, ne akasztatok fel, hanem — löjjétek föbe.

A Leninek elhurcolták a parasztot és pár pillanat múlva lövések dördültek a törvényszék udvarán, hol a rögtönzött akasztófákon már sorjában, némán, üveges szemekkel himbálództak a megcsönkített és összevert korábbi elítéltek hullái...

Kapuvárra kétszáz terroristával rándult le Szamuely, mikor a dunántúli ellenforradalmak diktátori elnyomója volt. A terroristák hajításra kész kézigránatokkal vonultak be a falúba, közrefogva vezérüket. A vendéglő előtt megállt Szamuely és bekiáltott:

— Jöjjön ki a vendéglős!

— Itt vagyok, kérem szépen, — felelte ijedt alázatossággal a szegény ember.

— Menjen a fa alá, — mondta kurtán Szamuely.

Végigjárta a főutcát s az utca minden fája alá egy-egy elítélteket állított, akiket aztán rövid idő múlva hóhérai úgy akasztották fel, hogy saját maguknak kellett kirúgniok a zsámolyt a lábuk alól.

Ez volt az akasztóvonat útja Magyarországon.

Munka után aztán nekilátott a sötétlelkű gyilkosfiú gárdája a rablásnak. Sarcot vetettek a városra, vagy falura "kék pénzben," vagy élelmiszerben, amit halálbüntetés terhe alatt mindenkinek be kellett szolgáltatni. Egy másik csapat "vörös" ezalatt a "túszokat" szedte össze, akiket aztán Pestre szállítottak, de bizony sokszor megesett, hogy lerészegedve már a vonaton összeszurkálták őket s egyszerűen kihajították a haldoklókat a kocsiblakon. A hazatérő

akasztó-vonat vaggonszám hurcolta magával a vidéken összerabolt holmit, ékszert, pénzt, bort és élelmiszert, marakodó osztozkodás, ittas láрма, duhaj énekszó és mocskos káromkodás hangja töltötte meg a gyönyörű elsőosztályú Pullman-kocsikat s a szántóvető paraszt keresztet vetve megborzongott az alkonyatban, mikor földjén az ordító, éneklő, kivilágított halálvonat dübörögve, füstöt okádva, véres kezekkel keresztülrohant. . .

Szolnokon a felakasztottak hozzátartozóinak Szamuely parancsára végig kellett haladniuk az akasztófák előtt, számtalan esetben akasztás előtt a hóhérok magánkedvtelésből kitolták az áldozatok szemét, összeszurkálták testüket, utolsó perceiket örült kínzásokkal gyötörték meg. Egy Telek Ilona nevezetű orvosnő kísérte rendesen a gyilkos csapatot, hivatalos minőségben, a bekövetkezendő halálesetek megállapítása céljából. Ez a teljesen abnormis, férfias külsejű nő, kinek arcát és mellét erős szőrözet borította, leírhatatlan dolgokat művelt a kivégzettekkel. Szamuely és a köréje csoportosult válogatott gazemberek, gyilkosok és haramiák az áldott magyar vidék legderekabbjainak ezreit pusztították ki s ebben a rettenetes munkájukban a diktatúra jobbjézésű harcosai, sem az egyre csak fellobbanó, de hirtelen kialvó ellenforradalmak, sem az ántánt-missziók ismétlődő jegyzékei nem akadályozhatták meg őket.

A triumvirátus másik tagja Korvin (Klein) Ottó, a belügyi népbiztosság politikai nyomozó-osztályának vezetője volt. Ő nem vérengzett közvetlenül — legfeljebb egy-két vidéki kirándulás vérfürdőjében vett részt személyesen — ellenben sunyin, gyáván, mások mögé lapulva, alantasaira hárítva a felelősséget, gyilkoltatta ő le kiszemelt áldozatait. Fery Oszkár, Borhy, Menkina csendőrtörzstisztek, a két Hollán meggyilkolása az ő lelkét terheli, állandóan listákat készített, tűszokat fogatott össze, kémnőket tartott, akik behatolva a polgári társadalomba, fogságba juttatták azokat, akik vigyázatlanok voltak és könnyelműek. Titkos utasításai, melyeket alantasainak — a terroristák vezérének, a vörös őrség parancsnokainak, vallatóinak és nyomozóinak adott, — épp oly kegyetlenek voltak, mint Szamuely véres és borzalmas cselekedetei. A főrendiházban székelő "belügyi politikai nyomozó osztály" az ő rendelkezése alatt állott s jóformán teljesen az ő lelkét terheli a május 2-iki tűszok listájának összeállítása is. Borzalmas éj volt az Budapesten, a teherautók szünet nélkül szállították az ágyaiból kirángatott polgárság legjobbainak százait, akiket összezsúfolva, szennyes cellákban, egymás hegyén-hátán zártak össze, anélkül, hogy csak egy is valami bűnt követett volna el tényleg a diktatúra ellen. A Markó-utcai törvényszék előtt nagy tömeg csöcselék táborozott fáklyafénynél, polgári ruhás proletárok fegyverrel és derekukra övezett patrontáskával üvöltöztek az előcsarnokban, ha egy-egy újabb szállítmány érkezett s minduntalan megjelent közöttük László Jenő, a fővádbiztos, bort és szivart osztva szét a söpredéknek. A tábori konyhák szakadatlan főzték az ételeket és hajnalig tartott a majdnem népünnep jellegű vidám virrasztás, melynek

során fenyegető üvöltés, gúny és szitok köszöntötte a szuronyos és kézigránátos terroristák kíséretében érkező új és új áldozatokat. Minden emberi idegzet egy évet öregedett és romlott akkor éjjel Budapesten.

Ezen az éjszakán kezdődött az a kálvária, mely a Markó-Utcai törvényszék celláiba bezsúfolt ártatlanok életében sötét és kegyetlen emlék lesz mindhalálig. A vasrácsok között, hol egy puskacső rémlett be tétován és "lőjj a kutyák közé!" hangzott fel kívülről; hol egy rohamkés villant meg az ajtónyílásban. Az udvarról fegyverropogás csattant fel, aztán kinyílt az ajtó és véres zsebkendővel jött be néhány elvtárs a foglyok közé.

— Azokkal már végeztünk, reggel majd ti jöttök sorra! — mondták kegyetlen röhgéssel és tényleg mindenki biztosra vette azokban az órákban, hogy a holnap reggel "utolsó" reggel lesz mindnyájunknak.

A cellák őrei válogatottan kegyetlen gazemberek voltak. Minduntalan sorba állították, megszámozták a foglyokat:

— Holnap lesz a kivégzés! — mondogatták egymás közt.

— Elhalasztjuk az akasztást, mert úgy rendelték, hogy agyon kell lőni a burzsuj kutyát, — ilyen és ehhez hasonló kijelentések vigasztalták a foglyokat. Ételnék moslékot adtak nekik, piszkos csajkában, mágnások, írók, képviselők és bankigazgatók dideregve, étlen-szomjan, összezsúfolva, megrémítve és agyongyötörve, — hozzátartozóik pedig félőrülten az ijedségtől és bizonytalanságtól, kétségbeesve virrasztottak az éjszakában.

Korvin (Klein) Ottóval a diktatúra bukása után a gyűjtőfogház egyik cellájában találkoztam. A púpos és halott-sápadt ember a rab-ágyon feküdt, púpját mélyen a párnába ásva és izzó gyűlölettel tekintve rám, mikor a cellába beléptem. Szemei szúrósak és gonoszak voltak, pillantása sötét, cinikus és hátborzongató: őrzöngött örömeiben ez a beteg, törpe és nyomorék ember, mikor akkor éjjel Budapesten ismeretlen szenvedések felé indultak legjobbjaink és a két Hollán már kicsavart végtagokkal, orvul agyonlőve s a Lánchídról gyilkosaiktól a Dunába lökve, halottan és némán úszott le a fekete vizén. Minden emberi gonoszság sötét tüze ott villogott a Klein Ottó szemében, mikor rámtekintett s minden emberi gonoszság eszembe jutott, mikor rápillantottam.

Ez az ember volt a titkos mozgatója a fővárosban titkon és gonoszul működő banditáknak, ez volt a titkos halálraitélője a gyanútlan polgárnak, ez volt sötét kutatója, réme, veszedelme az ellenforradalmi szervezkedéseknek. Ez volt az, ki tolvajnyelven, zsidó jargonban írt utasításokat alantas gyilkos közegeinek a foglyokat kísérő aktákra, ez volt állandó titkos összeköttetésben Csernyvel és a vörös őrség hírhedt rablóvezéreivel: Schön Gáborral, Jancsikkal, Juhászszal stb.

Különösen Csernynek adott sok munkát Klein Ottó s itt meg kell emlékeznünk Csernyről és gárdájáról: a Lenin-fiúkról, akik közvetlen elkövetői voltak mindannak a kegyetlenkedésnek és

gyilkosságnak, amely a diktatúra alatt Budapesten és a vidéken rémületbe kergette az egész lakosságot.

Cserny már a diktatúra előtt szervezett Kun Béla anyagi segítségével egy kommunista tengerész-századot. Ez a titkos szervezkedés a kommunisták uralomra jutása pillanatában vált nyilvánossá, Cserny százada volt magja a Lenin-fiúk csapatának, kik mindjárt az első pillanatokban összeraboltak vagy 25 gépkocsit, elfoglalták az oktagon-téri Batthyány-palotát, megrakták munícióval, élelemmel, kapuja elé gépfegyvert és aknavetőt állítottak, — szóval otthonosan és kedélyesen berendezkedtek a főváros kellős közepén.

A palota előtt állandóan táboroztak elállítatlan motorral a gépkocsik, egy-egy népbiztosi telefonüzenetre négy-öt legény autóra kapott s mikor visszatértek: rendesen valamely ismert "burzsuj" kuporgott a kézigránátos gazemberek foglyaként az automobilban. Budapest a legfantasztikusabb mende-mondákkal volt tele a Lenin-fiúk gazságairól s ma már tudjuk, hogy minden mende-mondának volt alapja s hogy a Lenin-fiúk gaztettei, kegyetlenségei és gyilkosságai túlhaladtak minden emberi fantáziát.

Fekete bőrkabátban, dús fegyverzettel, hivalkodva jártak kaszárnyájuk, majd később az általuk őrizett Szovjet-ház és a parlament előtt. Nagyrészüik szibériai orosz volt, de akadt közöttük minden foglalkozásbeli, hivatásos gyilkos, rovott múltú betörő leginkább. Cserny nagy tekintélyt tartott közöttük s némi romantikus lendülettel játszotta a forradalmi vezért, de mikor elfogatása után lekopott róla a vörös és hamis máz: ő is tusainak közönséges gonosztévő színvonalára süllyedt, legfeljebb vallomásában, beismerésében és halálában volt bátrabb és férfiasabb, mint társai.

A Lenin-fiúk fegyver- és élelmiszerkutatás ürügye alatt gyakran járták rabolni a polgárokhoz. Egy helyen egy mérnököt és feleségét ágyban lőtték agyon, mikor a mérnök tiltakozni próbált az erőszak ellen. Az, általuk elfogott politikai bűnösöket a legvadabb kegyetlenségek közt igyekeztek vallomásra bírni, a cikk elején említett szörnyűségek korántsem mende-mondák, hanem való igazságok. Ha egy-egy osztaguk vidékre rándult, teljesen fékezhetetlenek voltak. Egyik faluban megtörtént, hogy az ellenkező parasztot felakasztották, feleségével az akasztás után halotti tort készítettek s az asszonyt is odakényszerítették a lakomához. Vacsora után az asszonyt is felakasztották, gyermeke szemeláttára s végül a gyermeket is kivégezték.

A Batthyány-palota és a parlament pincéjében a legraffináltabb és a legszörnyűbb kegyetlenkedéseket követték el a foglyokon, akik félholtan kerültek ki kezeik alól s gyötrelmeik közt olyan dolgokat is vallottak, amit soha eszük ágában sem volt elkövetni. A Lenin-fiúk naponta kapták friss foglyokat a vörös őrségtől, vagy Korvin utasítására maguk szereztek egyet-kettőt s Isten irtalmazott annak, aki fezükebe került. Tűszúrásokkal, karcsavarásokkal, gummibotokkal, rúgásokkal kínozták az embereket, papírvágókést, vagy rohamkést dugtak a védtelen ember torkába és testébe.

Az áldozatokat a kínzás előtt levetköztették s aztán szegestalpú csizmával táncoltak az alattuk vergődő, meztelen emberi testeken.

Mikor a vörös hadseregben a fegyelem lazulni kezdett, a Lenin-fiúk egy része, mint tábori csendőr, a vörös katonák közt is kegyetlenkedett. Gépfegyvert állítottak fel a hadsorok mögött s egy-egy lankadó rohamot puskatűzzel élesztettek hátulról — régi orosz mintára. Egy alkalommal az egyik elégedetlenkedő gyalogezredből harminc embert felakasztottak, sőt Gödöllőn Böhmnek, a "vörös marsallnak" udvari vonatára is rálöttek — kedvtelésből, vagy időtöltésből — ki tudja? Mindenesetre meg kell állapítanunk, hogy ugyszólván minden tettükről tudtak feletteseik, csak hivatalosan nem vették tudomásul kegyetlenkedéseiket. Így aztán a külföldi jegyzékek jóidéig eredménytelenek maradtak, intervenciók és fenyegetések hiábavalók. Végre, mikor a két Hollán eltűnése után egyre több és több gaztettük került napvilágra, kisebb csoportokra osztották fel őket s más név alatt, más helyen — ugyanugy garázdálkodtak továbbra is. (Elég talán annyit megjegyezni, hogy a front mögötti véisztörvénytársak elnöke is Szamuely volt.)

A két Hollánt a Lánchíd közepén lőtték agyon éjjel, mikor a túsok összefogásának éjszakája volt s a hídról a Dunába lökték őket, hogy gaztettük titokban maradjon. Dobsa zászlóst, kit ártatlanul vittek be a vörös őrségre, a legszörnyűbb kínzások közt végezték ki, aztán éjjel a Dunába lökték holttestét. A Pest alatti dunamenti községek népe nap-nap után halászott ki akkoriban holttesteket a habokból. Fery, Borhy és Menkina csendőrtisztek is a Lenin-fiúk kínzókamrájában haltak szörnyű halált s holttesteiket ugyancsak éjjel adták át kegyetlen közönnyel a sötétén hömpölygő Duna hullámainak. Szamuely akasztóvonatának vérengző őrsége és legénysége szintén a Lenin-fiúk egyik osztaga volt, a június 24-i ellenforradalom kitörése után pedig a szovjetházban székelő csapatuk lepte el a Dunapartot, ők gyilkolták le akkor este Berend Miklós egyetemi tanárt s aztán kirabolták a halottat. A Lenin-fiúk cimborái lőtték agyon a vörös őrségen Lemberkovits századost, az ellenforradalom egyik vezérét és két tiszt-társát, ők gyilkolták meg Madarász orvostanhallgatót, azért, mert az ellenforradalom éjszakáján mikor minden lámpát el kellett oltani a lakásokban, ő nem vett tudomást a parancsról, hanem még késő éjjel is szigorlatra készült és világított, — amit aztán ellenforradalmi cselekedetnek minősítettek. A Lenin-fiúk kordont vontak az Oktogon-téren, mikor az ellenforradalom vezetőit a tér négy lámpavasára akarták felakasztatni a népbiztosok s a rettenetes aktus csak azért maradt el, mert az olasz misszió és. Romanelli olasz alezredes érelyesen közbevetette magát. Sokat tett a foglyok és halálraítéltek kimentése ügyében Haccius Rudolf, a genfi Vörös Kereszt svájci képviselője is. A Lenin-fiúk járták be a diktatúra utolsó napjaiban páncélos automobillal a várost, halálra rémítve az agyonéhezett és agyongyötört lakosságot a gépfegyveres kocsikázással s akkor egészen nyíltan terveztek egy kétezres lista szerint végrehajtandó tömeges "burzsujgyilkolást," augusztus 5-ikére és 14-ikére, ami

azonban — hála Istennek — elmaradt a hirtelen és alaposan megérdemelt összeomlásban.

Ezek a szörnyetegek itt, Európában, az 1919-ik esztendőben, nagyhatalmak és erős kultúr-népek tőzsomszedságában, egy kultúr-ország előkelő és gazdag fővárosában négy és félhónapig garázdálkodhattak, anélkül, hogy elzárt határainkon keresztül mentőszó, tiltó fenyegetés, segítő kéz, tiszta fényű fegyver kívülről fenségesen és erősen megfenyegette volna őket. A legbarbárabb gyötrelmek, a legvadabb kegyetlenkedések, a középkort messze túlszárnyaló kínzások az egész művelt Nyugat tudomása és indolens aszszisztenciája mellett úgy pusztítottak itt, vörösen, kétségbeejtőn és megalázón, mintha egészen természetes dolog volna az, hogy Magyarországon nem számít az emberélet. Négy és félhónap szörnyűsége kellett ahhoz, hogy a mentőkéz önzőn magához kaparitott mindent, amit még a vörös gyilkosok meghagytak s ma itt heverünk szédülten Európa szégyenpadján, koldusán, kifosztva, a bolsevizmus fertőzésétől terhelten és elátkozottan

De örök szégyene marad Európának, hogy pillanatok alatt, nem végzett ezzel az egészen közönséges rablóbandával, mely a tömegekkel el tudta ugyan hitetni, hogy "eszmét" szolgál, önmagában azonban annyira hitvány és hazug volt, hogy inkább a teljesen ájult polgári társadalom gyöngesége támogatta, mint a proletárság ereje s az eszmébe vetett hite és meggyőződése. Csak az, aki végigszenvette az egészet s ökölbe szorított kézzel, kétségbeesve látta, mint gyötrik és pusztítják a szélhámos Kun Bélák és Pogány Józsefek, a rablógyilkos Szamuelyk és Klein Ottók ezt az országot, — csak az vághatja fölényesen Európa szemébe: hogy Európa ezerszer bűnösebb volt abban, hogy Magyarországon megtúrte a bolsevizmust, mint Magyarország abban, hogy kaput nyitott a bolsevizmusnak.